

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta ta' l-20 ta' Novembru, 2013

Citazzjoni Numru. 998/2012

Rita Cassar

vs

Licia armla ta' Filippo Borg

Il-Qorti,

1.0. Rat ir-rikors guramentat promotur datat l-4 t'Ottubru, 2012, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament esponiet is-segwenti:

1.1 Illi fis-17 ta' Frar, 2011, miet missier ir-rikorrenti Filippo Borg li jigi zewgt l-intimata;

1.2 Illi jirrizulta li l-imsemmi Filippo Borg miet b'testment *unica charta* datat it-23 ta' Settembru, 1996, in atti tan-Nutar Dottor Nicola Said;

1.3 Illi r-rikorrenti ghandha interess li tkun iffissata l-konsistenza tal-*massa ereditaria* tal-imsemmi Filippo Borg fid-data tal-mewt tieghu;

1.4 Illi ghalhekk aderiet din il-qorti biex l-intimata tghid ghaliex din il-qorti m'ghandhiex:

1.4.1. Tordna lill-intimata tiddikjara l-konsistenza tal-assi kollha li kellu l-mejjet Filippo Borg, okkorrendo billi tipproduci prospett dettaljat u komplet tal-massa ereditarja tieghu, komprizi dawk il-beni li kienu jiformaw parti integrali tal-komunjoni tal-akkwisti;

1.4.2. Bl-ispejjez kif dedotti fl-istess rikors guramentat promotur kontra l-intimata;

2.0. Rat ir-risposta guramentata tal-intimata datata t-22 ta' Novembru, 2012, li permezz taghha sintetikament irrispondiet bil-mod segwenti:

2.1. Illi preliminarjament ir-rikorrenti ghandha tghid fuq liema artikoli tal-ligi qed tibbaza t-talba taghha;

2.2. Illi *di piu`*, il-kawza kif imposta la hi ibbazata fuq xi artikolu tal-ligi u lanqas fuq xi principju legali, u ghalhekk m'ghandha l-ebda fundament legali u ghandha tigi michuda fl-istadju preliminari;

2.3. Illi r-rikorrenti hi werrieta universali ta' missierha flimkien ma' hutha, u ghalhekk kif proposta, il-kawza hi improponibbli;

2.4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost fuq il-mertu jigi rilevat li t-talbiet attrici huma nfondati u dan, ghas-segwenti ragunijiet:

2.4.1. Illi mir-ricerki testamentarji li saru wara l-mewt ta' Filippo Borg jirrizulta li t-testment li jirregola s-successjoni tieghu hu dak *unica charta* datat it-23 ta' Settembru, 1996, in atti tan-Nutar Dottor Nicola Said;

2.4.2. Illi fl-imsemmi testament l-imsemmi Filippo Borg u martu l-intimata Licia Borg “hallem lil xulxin, cioe` dak li jmut l-ewwel lil dak li jibqa` haj u ghal tul hajtu kollha, l-uzu u l-uzufrutt in generali, ossia d-dgawdija tal-beni taghhom kollha mobbli u immobbli, korporali u inkorporali, prezenti u futuri, ezenti minn kull obbligu legali tal-inventarju u tal-kawzjoni; bil-fakolta` fit-testatur li jibqa` haj l-ahhar li jkun jista` jirtira u jinkasa min ghand kull persuna, Bank u Awtorita` ohra kull somma ta' flus, kapitali u titoli ta' fondi pubblici soggetti ghall-imsemmi uzufrutt”

2.4.3. Illi l-klawsola testamentarja riprodotta fil-paragrafu precedenti taghti d-dritt lill-intimata li tul hajjitha kollha taghmel uzu mill-beni kollha appartenenti lil zewgha u lilha;

2.4.4. Illi r-rikorrenti m'ghandha l-ebda dritt twaqqaf lill-esponenti milli tezercita d-drittijiet taghha u wisq anqas li ttiha rendikont tal-effetti involuti stante li l-intimata hi uzufruttwarja tal-istess u ghandha d-dritt li tiddisponi minnhom kif trid u kif provdut fl-istess testament;

2.4.5. Illi ghalhekk ir-rikorrenti ma tistax tippretendi li ghandha tinghata rendikont fir-rigward;

2.5. Illi in oltre r-rikorrenti gia` hadet hafna minn dak li seta` jiffirma parti mill-*massa ereditaria* billi hadet il-post fejn prezentement tghix, diversi vetturi, flejjes, dehebijiet u hafna aktar gid;

2.6. Salv risposti guramentati ulterjuri;

2.7. Illi l-intimata m'ghandhiex tbatu spejjez;

3. Rat id-digriet taghha datat id-29 ta' Novembru, 2012, li permezz tieghu, fuq talba tal-abbli rapprezentant legali tal-intimata, awtorizzat lill-partijiet biex jindirizzaw l-ewwel tlett eccezzjonijiet preliminari bil-modalita` hemm indikata, (ara fol 28);

Kopja Informali ta' Sentenza

4. Rat id-digriet taghha datat it-12 ta' Marzu, 2013, li permezz tieghu awtorizzat il-prezentazzjoni tan-noti tal-partijiet skont il-modalita` hemm indikata, (ara fol 40);

5. Rat is-sottomissjonijiet skritti u dokumenti kollha tal-partijiet;

6. Semghet it-trattazzjoni orali tal-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet rigwardanti l-ewwel tlett (3) eccezzjonijiet preliminari sollevati mill-intimata;

Ikkunsidrat:

7.0. Illi din is-sentenza hi wahda parzjali limitata ghall-ewwel tlett (3) eccezzjonijiet ta' natura preliminari kif sollevati mill-intimata senjatament:

7.1. Illi r-rikorrenti ma ndikatx fuq liema artikli tal-ligi qed tibbaza t-talba taghha;

7.2. Illi l-istess rikorrenti ma ndikatx fuq liema principju legali qed tibbaza t-talba taghha;

7.3. Illi r-rikorrenti hi werrieta universali flimkien ma' hutha u ghalhekk il-kawza hi improponibbli;

Ikkunsidrat:

8. Illi attwalment ghandu jkun pacifiku li din hi azzjoni odjuza fejn il-bint qed tehodha kontra l-omm b'disprezz assolut lejn il-memorja ta' missierha u lejn l-idea u l-valur ta' *familja* – li xorta ghadha meqjusa bhala s-sisien l-aktar importanti li fuqha tinbena socjeta` verament serja u matura, oltre anke b'disprezz lejn hutha u ovvjament lejn ommha fejn ghandu jkun pacifiku li l-azzjoni odjerna mhix l-ahjar metodu li tirrizolvi l-vertenza in dizamina;

Ikkunsidrat:

9. Illi dwar l-ewwel eccezzjoni preliminari ghandu jinghad li dan mhux necessarjament dejjem hu l-kaz

Kopja Informali ta' Sentenza

stante li l-ligi civili ma tahsibx għall-okkazzjonijiet li fihom jista' jigi pretiz xi dritt;

10. Illi l-kamp civili hu ferm differenti minn dak kriminali fejn ovvjament japplikaw il-principji pozittivisti “*nullum crimen sine lege*” u “*nulla poena sine lege*”;

11. Illi fil-kamp civili differenti, stante li hawn hu l-kamp tad-drittijiet li jistghu ma jkunux debitament indirizzati statutorjament għalkemm effettivament ezistenti u jimmeritaw it-tutela u l-protezzjoni gudizzjarja;

Ikkunsidrat:

12. Illi pero` fil-vertenza odjerna, is-sitwazzjoni hi differenti għaliex id-drittijiet indirizzati mir-rikorrenti jirrigwardaw xi haga li tiskatta biss fil-futur indeterminat meta l-intimata, omm ir-rikorrenti, tghaddi għal hajja ahjar;

13. Illi għalkemm ir-rikorrenti hi eredi universali tal-proprjeta` mhollija minn missierha, pero` din qieghda fl-isfera tal-intimata bhala uzufruttwarja tal-istess u allura, tipprevedi d-drittijiet tar-rikorrenti li għadhom ma skattawx;

14. Illi għalhekk għandu jkun pacifiku li l-ewwel zewg eccezzjonijiet preliminari sollevati mill-intimata ma jreggux u qieghdin għalhekk jigu respinti bl-ispejjez;

Ikkonsidrat:

15. Illi pero` fid-dawl tas-suespost, it-tielet eccezzjoni timponi ostakolu insuperabbli għar-rikorrenti stante li peress li l-intimata hi effettivament l-uzufruttwarja tal-beni kollha involuti, l-interess guridiku tar-rikorrenti mhux tali li jagħtiha xi drittijiet li permezz tagħhom timponi lilha innifisha fuq l-intimata ommha;

16. Illi sakemm l-intimata hi *compos mentes* m'hemm xejn x'jimpediha milli tagixxi kif jidhrilha u tagħmel li trid bil-proprjeta` tagħha;

DECIDE:

17. Illi ghaldqstant din il-qorti, ghar-ragunijiet suesposti tilqa' t-tielet (3) eccezzjoni preliminari sollevata mill-intimata Licia Borg, u konsegwentement tirrespingi t-talbiet tar-rikorrenti Rita Cassar, bl-ispejjez ta' din it-tielet eccezzjoni preliminari kontra r-rikorrenti fuq indikata.

Kopja Informali ta' Sentenza

Onor. Imhalef Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----